

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2011-2012

23 MAI 2012

Proposition de loi modifiant les articles 140, 398 et 399 du Code judiciaire en exécution d'une recommandation de la commission Fortis en vue de supprimer certaines contradictions en matière de surveillance des cours et tribunaux

(Déposée par Mme Martine Taelman et M. Bart Tommelein)

DÉVELOPPEMENTS

L'enquête parlementaire sur le respect de la Constitution, en particulier le principe de la séparation des pouvoirs, et des lois dans le cadre des procédures judiciaires entamées à l'encontre de la SA FORTIS — on parle aussi en l'espèce des «travaux de la commission Fortis» — s'est clôturée par une série de recommandations.

La commission d'enquête a notamment constaté qu'il existe des contradictions entre les compétences de surveillance du ministère public (articles 140 et 399 du Code judiciaire), de la juridiction supérieure en général ou du chef de corps de la juridiction supérieure (article 398 du Code judiciaire). Elle a recommandé de supprimer ces contradictions par le biais d'une modification législative.

Ainsi, le fait que le ministère public (articles 140 et 399 du Code judiciaire) et la Cour de cassation aient tous deux un droit de surveillance sur l'ensemble des cours et tribunaux de leur ressort pose problème. Cette situation risque de donner lieu à des contradictions.

La présente proposition de loi vise à mettre fin aux contradictions susceptibles de découler de ces compétences de surveillance partagées. Elle entend dès lors opérer une distinction en ce qui concerne la surveil-

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2011-2012

23 MEI 2012

Wetsvoorstel tot wijziging van de artikelen 140, 398 en 399 van het Gerechtelijk Wetboek ter uitvoering van een aanbeveling van de Fortis-commissie met het oog op het wegwerken van tegenstrijdigheden in het toezicht op de hoven en rechtbanken

(Ingediend door mevrouw Martine Taelman en de heer Bart Tommelein)

TOELICHTING

Het parlementair onderzoek naar de eerbiediging van de Grondwet, in het bijzonder de scheiding der machten, en de wetten in het raam van de tegen de nv FORTIS ingestelde gerechtelijke procedures, beter bekend als de werkzaamheden van de Fortis-commissie, werd afgerond met aanbevelingen.

De onderzoekscommissie stelde in haar onderzoek ondermeer vast dat er tegenstrijdigheden zijn tussen de toezichthoudende bevoegdheden van het openbaar ministerie (artikel 140 en 399 van het Gerechtelijk Wetboek) en het hogere rechtscollege in het algemeen dan wel de korpschef van het hogere rechtscollege (artikel 398 Ger. W.). De commissie beveelde aan om deze tegenstrijdigheden af te schaffen door middel van een wetswijziging.

Zo is het problematisch dat zowel het openbaar ministerie (artikel 140 en 399 van het Gerechtelijk Wetboek) als het Hof van Cassatie toezicht op alle hoven en rechtbanken binnen hun rechtsgebied. Dit kan leiden tot tegenstrijdigheden.

Dit wetsvoorstel wil een einde stellen aan mogelijke tegenstrijdigheden die door deze gedeelde bevoegdheden op toezicht kunnen ontstaan. Het wil daarom een opdeling maken wat betreft het toezicht en van het

lance et faire de la surveillance partagée une surveillance exclusive. Elle vise plus précisément à accorder à la Cour de cassation un droit exclusif de surveillance sur les cours d'appel et les cours du travail. En l'espèce, la Cour de cassation sera investie, en tant que juridiction suprême, d'un droit de surveillance exclusif sur les juridictions supérieures. D'autre part, pour les tribunaux inférieurs, c'est le procureur général près la cour d'appel qui sera chargé de veiller à titre exclusif, sous l'autorité du ministre de la Justice, au maintien de l'ordre dans les tribunaux.

Cette stricte répartition des compétences de surveillance devra permettre d'éviter les risques de contradiction à l'avenir.

*
* *

gedeelde toezicht een exclusief toezicht maken. Het strekt ertoe een exclusief recht van toezicht op de hoven van beroep en de arbeidshoven te verlenen aan het Hof van Cassatie. In deze zal het Hof van Cassatie als hoogste rechtscollege exclusief toezien op de hogere rechtscolleges. Anderzijds zal voor de lagere rechtbanken, de procureur-generaal bij het hof van beroep, onder het gezag van de minister van Justitie, exclusief toezien op de handhaving van de orde in de rechtbanken.

Deze strikte opdeling van de bevoegdheden van toezicht zal ervoor moeten zorgen dat mogelijke tegenstrijdigheden in de toekomst vermeden worden.

Martine TELMAN.
Bart TOMMELEIN.

*
* *

PROPOSITION DE LOI**WETSVOORSTEL****Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

Dans l'article 140 du Code judiciaire, les mots «cours et» sont supprimés.

Art. 3

Dans l'article 398 du même Code, modifié par la loi du 4 mars 1997, les mots «et les tribunaux de première instance sur les justices de paix et les tribunaux de police de l'arrondissement» sont supprimés.

Art. 4

Dans l'article 399, alinéa 1er, du même Code, modifié par la loi du 4 mars 1997, les mots «cours et» sont supprimés.

Art. 5

La présente loi entre en vigueur le 1er janvier de l'année qui suit celle de sa publication au *Moniteur belge*.

29 mars 2012.

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 140 van het Gerechtelijk Wetboek worden de woorden «hoven en» opgegeven.

Art. 3

In artikel 398 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 4 maart 1997, worden de woorden «en de rechtbanken van eerste aanleg op de vrederechten en de politierechtbanken van het arrondissement» opgeheven.

Art. 4

In artikel 399, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 4 maart 1997, worden de woorden «in de hoven en» opgeheven.

Art. 5

Deze wet treedt in werking 1 januari van het jaar na dat waarin ze in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt.

29 maart 2012.

Martine TAELEMAN.
Bart TOMMELEIN.